

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto . . . . . gld. 21.—
Za samo večerno izdanje . . . . . 12.—
Za pol leta, četrlet in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. v Trstu po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, odpravištvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novjše vesti.)

Dunaj 17. (Nagodbni odsek.) V generalni razpravi o nagodbenih predlogih je rekel rekel finančni minister dr. Kaizl, da on ne pripisuje kvoti tolikega pomena kakor se ji pripisuje navadno. Minister je menjenja, da se da viša ogerska kvota opravičiti s tem, da je Oggerska od l. 1867. mnogo napredovala v gospodarstvenem in finančnem oziru. Kar se tiče bančnega vprašanja, je minister menjenja, da se je enakopravnost izvedla večinoma že od l. 1878. naprej in da se sedaj dokončuje samo še mal ostanek. Minister je omenjal prigovorov poslancev Auspitzja in Grossa proti določbam bančne predloge in je izjavil, da določa že sam statut z leta 1878., da si lahko obe državi ustanovita vsaka svojo samostojno banko. S tem se je tudi popolnoma priznala enakopravnost. Napram poslancu Gross-u je izjavil minister, da bi bila to zelo draga koncesija, ako bi se ločil dolg 16 milijonov od dolga 80 milijonov. Minister je govoril o vprašanjih glede dobička iz arije in je rekel, da ako se hoče pomnožiti ta dobiček za sprejetje plačil v gotovini, tedaj je to mogoče samo onim potom, ki ga je nasvetovala vlada. Glede salinskih obveznic je rekel minister, da je izplačanje teh obveznic naravnost potrebno. Ako pa se to perhorrescira, je mogoče, da se tej potrebi ne bode moglo odpomoči. Glede desetkronskih bankovcev je rekel minister napram poslancu Grossu, da ima banka pri tem gotovo zgubo.

Tiskovni stroški znašajo skupaj 200.000 gld., katere mora pokriti banka. — Glede neposrednih davkov je oporekal minister, da bi bilo zvišanje užitninskega davka kaka koncesija za Ogrce in je zavračal trditve, da bi bilo podpiranje pivovaren malega ali celo brez vsega pomena. Minister je pojasnjeval, da je popolnoma nemogoče uravnati plače državnim služabnikom, finančnim stražnikom

in uravnati diurniško vprašanje, ne da bi se ob enem skrbelo tudi za dohodke v pokritje teh izdatkov. Nadalje je povdarjal minister, da je v novi nagodbi pred vsem boljša carinska in trgovinska zveza; koristi iz te pridejo v prilog industriji in poljedelstvu. Ako se govori o ogerski industrijalni politiki, tedaj je avstrijska vlada ravno tako svobodna glede industrijalne politike. Avstrijska vlada si pa tudi prizadeva, da porabi to svobodo. To je že tudi pokazala o oproščanju davka Tržaške industrije. Ako se je dosedaj še malo storilo na polju industrije, tedaj je temu vzrok to, da imamo še mnogo starih industrij. Minister je sklenil z besedami: Ako razpravljamo še naprej cele mesece o nagodbi, tedaj vragamo morebiti pri tem več, nego določajo to predloge.

Po izvajanju finančnega ministra se je prekinila seja, ki se bode nadaljevala popoldne.

Budimpešta 17. (Zbornica poslancev.) Predlog Polonyja naj se poročilo finančnega odseka o idemnitetni predlogi vrne odseku nazaj, je bil odklonjen v glasovanju po imenih. Poslanec Polonyi je na to utemeljeval svoj predlog v dvehurnem govoru. Govornik je rekel, da se o predlogih ne more razpravljati, ker še ni določena kvota in je pozival vlado, naj predloži novo predlogo in je priporočal naj se sprejme njegov predlog kakor nezaupnica kabinetu Banffyjevemu. Poslanec Gulmer (nacijon. stranka) je podpiral predlog in je rekel, da vlada, ki dela take volitve, ne more zahtevati, naj se ji zaupa. Pozival je tudi Banffyja naj se izrazi o govoru Bilinskega v nagodbenem odseku. Po osebni repliki poslancev Tisza o izjavah predgovornika, je poprijel za besedo ministerski predsednik Banffy. Ker ga je motilo kričanje opozicije v njegovem govoru, je izjavil baron Banffy, da ne zapusti svojega stališča zmernosti, tudi ne, ako se ga napada ostro in krivično.

Sedaj ne gre za nagodbo, temveč za način, kako se naj razspravlja o idemnitetnih predlogih.

Vlada da se zaveda svoje naloge in se ne pusti s provokacijami motiti v svoji nalogi, da varuje interese in dobro dežele. Min. predsednik je predlagal, naj se da poročilo, ne oziraje se na odseke, svoječasno na dnevni red. Nato je bila zaključena debata.

Dunaj 17. V popoldnanski seji nagodbenega odseka so govorili dr. Steinwender in Verkauf, na kar je bila zaključena seja. Prihodnja seja bode jutri.

Berolin 17. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« potrdja poročilo iz Aleksandrije o namero vanem atentatu na cesarja Viljela in pravi, da, kakor je razvidno iz najdenih pisem, ni dvomiti da so hoteli anarhisti umoriti cesarja. Najdeni bombi sta bila napolnjeni strelnim prahom in krogli velicega kalibra ter bi se bili gotovo razleteli veliko silo. Hudodelci so pripravili vse potrebno, da spravijo bombi v Jafu.

Ekscelence in — naše tožbe.

Včerajšnje poročilo naše o avdijencah obeh deputacij — one odvetniške zbornice ljubljanske in one odvetniškega in notarskega skoda — je moralo napraviti na vsakogar takov utis, da ozirom na življenske potrebe nas Jugoslovanov stoji sedanja vlada na istem stališču, na katerem so stale vse dosedanje, da jim je namreč vsaka zahteva naša — pretirana. Odgovori ministrov — zlasti pa ministerskega predsednika — so bili prikrojeni v zmislu tradicij starega zistema vladne politike v naših južnih pokrajinah. Tega zistema glavni znak pa je — popolno nepoznanje razmer. V označenje tega zistema zadošča pač dejstvo, da so nositelji istega čakali — ako se ne motimo — do leta 1873., da so izvedeli veliko tajno o ekzistenciji Hrvatov in Slovencev v Istri, da si bi bili lahko povprašali kateregasi bodi nižegimnazijca, ki bi jih gotovo poučil drage vole o tem, česar oni niso vedeli. To

Tako ne ljubi nikdo, tako ne more nikdo ljubiti . . . Tako more samo ona ljubiti . . .

In sedaj? In on . . . ?

Ne . . . ! ne . . . ona noče, ne mara, ne more verjeti . . . !

In sosedja je šla, a prišla je druga, prišla je tretja . . .

»Ubožica, potolaži se« so jej šepetale in jej popravljale razpletene lase, jo božale po razgretih, drhtečih licih, potem pa, skomizgaje z rameni, odhajale . . . In na vratih, katere so že pol zaprle za sabo, obračale so se še jedenkrat proti njej, upirale vanjo svoje bodeče, škodoželjne oči in ji pravile v jedni sapi mrzlo, kakor bi ne bila še nikdar slišala: »Včeraj so ga zopet videli, ko je spremljal onegovo, pol gosposko meščanko, ki se je vrnila iz mesta.«

Ah, kako grozno dobro se jim je zdelo, ko so videle, kako jej je drhtelo in trepetalo telo, kako ji je krvavelo srce pod njihovimi dvoreznimi besedami . . .

In ostala je sama, sama v groznem obupu, v groznem dvomu . . .

Njega pa ni bilo! Ah, njega!

(Pride še).

PODLISTEK.

1

VAŠKA SLIKA.

J. KOMAR.

Torej resnica!

Čista, gola resnica, kar so ji zavidne tovarišice šepetale na uho že tedne in tedne, skrivnostno, zasmehujoče, škodoželjno! Resnica, jasna, odkrita resnica! Lastne oči ji zrò, česar ni hotela, ni marala, ni mogla verjeti!

Kdaj že so ji pravile sosede . . . kdaj že . . . a ona se je obračala od njih z grozo, ker je bila prepričana, da je vse laž, hinavstvo, zavidnost! Zamerila je vsem, zamerila se je vsem, ker jim ni hotela verjeti!

»Poznam ga, njegova ljubezen do mene je večna . . . večna! Razumejete?!«

In šla je, da ne bi slišala njih krohota, njih zasmehovanja, njih škodoželjnega sikanja in šepetanja za svojim hrbtom. Šla je, se zgrudila v svoji sobi in jokala, jokala in čakala dneve in dneve.

A ni ga bilo, dasi bi bil moral priti, ni ga bilo, dasi jej je bil obljubil . . . saj ga je tako ljubila, saj jo je tako ljubil . . . !

A ni ga bilo!

In prišla je soseda, zmršena, zanemarjena, pogledala sučutno na vratih in opazivši ubožico jokajočo, topečo se v solzah, obrisala si je z svojim umazanim predpasnikom roke, oči. Hlineča solze sočutja hitela k nji, jo božala po lepih, zardelih licih, jo tolažila, jokala z njo in vikala brezupno: »Ubožica . . . revica . . . taki so, . . . taki . . . danes gore liki žarčice oglje in jutri . . . revica . . . !«

In dasi jo je videla, kako se je kopala v solzah, kako hudo, neizrečeno hudo ji je bilo, ji še vse to ni bilo zadosti . . . Božala in gladila jo je, ob enem pa mrzlo, brezčutno zabadala dvorezni nož v krvaveče srce . . . »Ubožica, včeraj so ga zopet videli . . . včeraj, ko je spremljal ono mestno — mestno pritepenko . . . včeraj . . . Ah, revica, nikari si tega ne ženi tako k sreči, nikari, saj vidiš, da ni vreden tebe, ni vreden tvoje ljubezni . . . Ti si lepa, ti si mlada, ti si sama, lahko dobiš drugega, lepšega, vrednejšega, boljšega . . . !«

Ah, drugega! In vendar je tega, prav tega tako ljubila! Ljubila z vsakim dihom, z vsako mišico, z vsemi utripljeji svojega srca . . . Ljubila . . . Tako ne ljubi cvetka solnčnih žarkov, katere pije vase od zore do mraka; tako ne ljubi roža pestra, pol razevela roža, nebeske rose ob vroči, poletni noči . . . tako nihče ne ljubi, tako ni nihče in ne bo nikdar ljubil, kakor je ljubila ona njega . . .

so gledali debelo, ko jim je bivši drž. poslanec Vitezić jel govoriti v imenu Slovanov v Istri! Toje bilo presenečenje za-nje! Taka je bila ignoranca oziroma na naše južne pokrajine vzlic dejstvu, da se je jeden nje del že v letu 1374. priklonil k Avstriji, ostali del pa leta 1797. Pozneje je Istra res začasno prešla v francosko last, ali od leta 1814. je zopet nepretržno združena s to državo.

Na predpostavki, da so primorske pokrajine italijanske, druge pokrajine, v katerih bivajo Slovenci, pa nemške — na tej predpostavi je bila zasnovana stara vladna politika v teh krajih. Povspeševanje laškega in nemškega življa — to je postalo v tradicijo. Menenje o narodni sestavi teh pokrajin so avstrijski državniki (po razkritju senačne Vitezićeve tajne) sicer premenili nekoliko — v toliko, da naravnost ne zanikujejo naše ekzistence — ali starih tradicij v postopanju z nami in v povspeševanju nemškega oziroma laškega življa v teh pokrajinah niso opustili. Toliko so se dali vendar poučiti, da nas je nekaj tu, ali da bi se bili kedaj ugloboili v naše razmere, da bi bili kedaj skušali točno in zanesljivo obvestiti se o naših narodnopisnih odnošajih in o resničnem razmerju med narodnostmi — tega ne, kaj takega bi se jim videlo grozen pregrešek na — starih tradicijah!!

Ker tiče torej globoko notri v tradicijah nebriganja za naše razmere in potrebe, so gospodje ministri tudi rečenima deputacijama odgovarjali, kakor odgovarja oni, ki — ni poučen o stvari. Vsi so govorili, kakor nam niso drugače odgovarjali ministri izza dobe cvetja nemškega liberalizma in kakor nam niso neugodnejše odgovarjali Pretisi in Rinaldini: »Hočem proučiti stvar, vaše pritožbe jemljem na znanje in potem, bodite uverjeni, storim, kar je v moji moči.«

Tako nam govore vedno in od nekdaj; vsi pa so si ostali železno dosledni v tem, da niso ničesar storili in najbrže tudi ničesar proučevali!

Tako so torej zatrjali vsi, grof Thun, baron Kast, dr. Ruber in Kaizl, da hočejo proučiti naše pritožbe. O ironija, krvava ironija! V pokrajinah živimo, ki so neizmerne važnosti za svetovno trgovino, v pokrajinah živimo, ki so tako rekoč vrata Avstrije do svetovnega tržišča; v pokrajinah živimo, katerim je zemljepisno položnje tako, da se utegnejo na njih prej ali slej izvršiti veliki zgodovinski dogodki, iz kratka: v pokrajinah živimo, za katera se zanimiva vsa Evropa, a naši ministri hočejo še le proučevati razmere v teh pokrajinah! Saj bi se človek zakrohotal na ves glas, ako bi ne bila stvar ravno tako neizrečeno žalostna. Vse štiri ekscelence so sicer — to treba priznati — priznale akademično, v teoriji, da so naše pritožbe in zahteve popolnoma opravičene, le o tem pa se menda morajo še le prepričati, da-li tudi praktične razmere, obstoječi odnošaji, odgovarjajo temu, za kar govori teorija.

To je prav tisti stari nauk, ki ga je širil železno vztrajnostjo Rinaldini: enakopravnost gotovo velja v teoriji, ali v praksi je neizvedljiva v teh pokrajinah, ker primorski Slovani sploh niso živelj, sposoben za enakopravnost!

Ta absurdni, modernemu naziranju v obraz bijoči, krivični nauk so prevzeli kakor sestavni del inventarja vseh dosedanjih avstrijskih državnikov tudi sedanji namestniki in ministri. In zato morajo še le proučevati, da-li ima prav stara tradicija, ali pa imajo prav oni, ki se tožijo, ker se jim krievica godi?!

Ekscelence se nam pač trdno obljubili, da hočejo vestno proučiti naše pritožbe, ali konkretnega ni obljubil ničesar nobeden njih. A ker vem iz stare skušnje, koliko resnične vrednosti imajo za nas take obljube, pa nam že mora biti dovoljeno, da ostanemo stari skeptiki.

Le gospod ministerski predsednik grof Thun je storil neki izrek, katerim se je jednim sunkom dvignil iz stare nesrečne tradicije v višave modernega, parlamentarnega, konstitucionalnega naziranja. Ali čudno: tudi to je storil le v ta namen, da je uljudno, ali odločno odbil jedno peticijo našo. Grof Thun je izrekel namreč pomislek proti osnovi višega sodišča v Ljubljani, h kateremu naj bi pripadala tudi del Štajerske in del Koroške, češ, da s tem bi se predrlo načelo deželnih individualitet, katero načelo da zastopa ravno sedanja večina.

Grof Thun je torej nastopil kar hkratu kakor varuh načel sedanje večine v parlamentu. To je lepo, jako lepo! Ali gospod grof: rečeno načelo je že davno predrt tudi po dejstvu, da Koroška in Kranjska pripadati k višemu deželnemu sodišču v Štajerski!! Ali predrt je še neko drugo načelo večine, predrt po postopanju vlade in po od nje favorizovanih gospodovalnih narodnosti, predrt je načelo enakopravnosti, katero načelo je sedanja večina v svoji adresi postavila vspretno z načelom zgodovinskih deželnih individualitet. Le dosledno gospod grof: ako Vam je sveto jedno načelo večine, vam mora biti tudi drugo! Ako hočete, da se zbistri razmerje med nami in vami, ako se hočete sklicevati na program večine, ako hočete torej, da pride v Avstriji do resnično konstitucionalnih odnošajev, potem se morate ves, kolikor vas je, nasloniti na program večine. Kajti to ne gre, absolutno ne gre, da bi se sklicevali na jedno temeljnih načel večine le v ta namen, da bi pobijali drugo temeljno načelo iste večine!! Ne pozabite torej, da je brezpogojna enakopravnost med vsemi narodi v Avstriji jedno ogelnih načel programu sedanje večine. Čim odpade ta ogelni kamen, pade tudi program, s programom večina in z večino — tudi vi! — Govorili smo.

50 let navora Jugoslovanov.

(Iz »Nove Dobe«.)
(Zvršetek).

In zato nočemo zasledovati, nočemo podrobno preiskovati na vsakem polju svoja napenjanja in svoje nevspehe. Namesto nadaljevati svoja razmotrivanja in take ostro kritiko, ponavljamo raje dvoje pojmov. In s tem dvoje temeljnih idej svojemu delovanju: narod (v socialnem zmislu) in Slovanstvo!

V narodno so vsa načela naše notranje politike, v Slovanstvu vsa načela naše mednarodne politike.

Spoznavši narod, kmalu izvojujemo Sloveniji slovensko upravo, zjedinjeni Hrvatski narodno bansko vlado, res samostalni Srbiji pravo priljubljeno vlado. A kar je še važneje, rešimo Bosno in Hercegovino, — ki nam moreti postati v rešitev ali v prokletstvo — ti zemlji mučenici rešimo pred madjarsko-nemško izžemanjem in birokratsko-židovsko demoralizacijo. Kratko malo: spoznavši naše ljudstvo lahko nam bode sestaviti aktualno-politiški program dela za vsa tri plemena jugoslovanka. Ko bomo res z srcem ljubili naše ljudstvo, razumevali bomo njegove gospodarske potrebe in lahko (s pomočjo ravno tega ljudstva) ga tudi zadovoljevali. V Sloveniji ni še Židov, kmalu ne sme biti več beračev, ni nemških — in tudi slovenskih ne — oderuhov; Hrvati in Srbi dandanašnji ponekod umirajo gladu, a realni patrijotizem mora jim poskrbeti kruha. Ne teoretski sestavki, ne posamične gospodarske šole nam ne morejo oteti naroda gospodarske krize: v to treba gospodarske prakse, življenja med narodom, a živeti med narodom ne marajo oni, ki ga ne ljubijo.

Še hitreje moremo dosežati vspehov v obči naši politiki, ako se oslonimo na Slovanstvo. Ironija je, če Srbin — govore o Slovanstvu — briše Hrvatsvo in Hrvat — pevaje »Oj Slavenci« — taji Srbstvo. In takih ironij ne primanjkuje drugod v nas. Dobro vemo, da se rusko-poljski in poljsko-maloruski spor ne bi dal kar brez družega rešiti čez noč, ali kar se tiče hrvatsko-srbskega in bolgarsko-srbskega spora, tega spora med narodi v resnici ni. Ni ga z gospodarsko-socialnega stališča, s političnega je samo med gospodo, z verskega le med svečeništvom.

Tega spora je polna vsa inteligencija, ki se je navžila duha židovsko-nemškega, ki se je navdajala mleka madjarsko-turškega, ki se je v Francozih in Angležih navzela le onega, česar imajo ti najhujšega: preziranja vsega, kar ni francosko ali angleško.

Ta inteligencija minolih 50 let je znala le presajati tuje misli, dušiča narodno misel v sebi in v narodu. Ali mnogi so se danes že ustavili na tem opolzkem potu in premišljujejo o tem, kar so zagrešili. Mi pa ne postajamo, ampak stopajmo trdnim korakom k narodu, iz katerega smo izrasli, k Slovanstvu, s katerim smo tesno vezani, k ljudstvu, v

katerem delujemo, k Božanstvu, h kateremu smo poklicani, in na tem potu moremo se le množiti, ker mi se neprenehoma nabiramo iz milijonov raje, ki nam je danes postala narod. Iz zaničenih slovanskih narodov, ki se vedno tesneje bratijo in zblizujejo iz raztrganega človečanstva, ki vedno več občuti edinstvo svoje bodočnosti, ko že ni imelo prošlosti: da mi [smo] najkrepkeji celo zato, ker so z nami in v nas vsi veliki duhovi, katerim je pravica bila zakonom, ljubezen potrebo in resnica življenjem, izvodom vsej politički borbi, narod temeljem vsej socialni in gospodarski organizaciji, človeštvo ciljem vsemu kulturnemu stremljenju, in Bog — vse moralnih idejalov.

Res, v teh minobih 50 letih imeli smo vrednih in velikih mož, ali kakor narod smo ostali Slovenci, Hrvatje, Srbi, Bolgari političko ujarmljeni, gospodarski zaostali, narodno raztrgani, a mednarodno prezirani. Ali mi verujemo trdno, ker smo se tako naučili iz zgodovine, iz življenja, da nas najde stoletnica 1848 tega leta narodno zjedinjene, gospodarsko samostalne in med narodi ugledne in uvaževane!

Ponavljamo: mi verujemo to za trdno.

DOPISI.

Iz Istre. (Izv. dop.) [K članku »Iz učiteljskih krogov Istre« v 195. in 196. številci »Edinosti«.] Gospod urednik! Imenovani spis ste priobčili iz ljubezni do stvari, katero toli nerodno zagovarja »dobri« znanec naš. Pristavili pa ste tudi jako umestno opazko. Tudi »Soča«, omenivši ta dopis, je zavrnila predrzno sumničenje.

Stvarno mu pameten človek ne bode prigovarjal, nego priznaval bode, da je vse hvale vredno prizadevanje učiteljev, da si zboljšajo stanje.

Ali pošteno, dostojno bodi to prizadevanje! Takov, z neumno strastjo osoljen spis pa mora le škodovati stvari, mora škodovati ugledu učiteljskega stanu. Prepričan sem, da učitelstvo sploh ne bode odobravalo takega načina.

Po načelu: Sodi, kaj je pisano! in ne: Kdo je pisal! zadostovali bi omenjeni opazki. Iz dveh obzirov pa je baš v tem slučaju potrebno dokazati, da je bil pisec po svoji prošlosti in sedanjosti, po svojem neznčajnem postopanju najmanje opravičen, poslati v svet take neopravičene napade.

Potrebno je zato, da ne bi kdo zaradi posamičnika obsojal vsega stanja in tudi zato, ker dotični pisec-učitelj, ki sploh ne zastopa častno svojega stanja, sam tako želi. Kajti z beležko je označil spis kakor svoj in dotično »Ed.« podtaknil možu, zaradi katerega je izlil svojo strast na vse naše gg. poslance, župane, »gospodarje« in kolege — »cucke«!

V okraju, kjer je služboval poprej, je bil vsled svojih lastnosti najbolj neprikljubljena oseba in zadovoljstvo je bilo splošno, ko je odhajal.

V malo kateri občini se je storilo toliko za šolstvo, kakor baš v oni, kjer službuje pisec članka sedaj. V porabi so tri najlepša šolska poslopja in v projektu tri nova, katera bi bila že dozidana, da ni tega zabranil deželni odbor po prizadevanju stranke, h kateri pripada — pisec-učitelj kakor pravi »cucek«! In na moža, ki je toliko storil in nameraval in še namerava, gre v prvi vrsti napad in zaradi njega tudi na druge.

Ta učitelj ima mnogo več, nego predpisuje zakon; krasno stanovanje (štiri lepe, zračne, svitile sobe) in obširen vrt, kateri pa ne biva obdelan, menda za vzgled. Nasproti temu pa bodi omenjeno — v ilustracijo »Ebenhoehovega jarma« —, da imajo v oni isti občini nekateri duhovniki, ki so tudi morali položiti srednješolski izpit (in še nekaj več) taka stanovanja, kakoršna opisuje g. učitelj. Morajo jih taka imeti, ker je napadeni mož, vsled pomanjkanja sredstev, prej skrbel za šole in učitelje, nego za duhovne!!!

Mislilo bi se, da v takih razmerah in ker je tudi glede plače mnogo na boljsem, nego večina njegovih tovarišev, ta učitelj z veseljem zadostuje svojim dolžnostim. Ali, da rabim njegove besede, nima časa — se raje preganja — s podrejenemu učiteljevo. Koliko trpi ta reva! Koliko posla imata zaradi tega predsednik krajnega šolskega sveta in okr. šolski nadzornik! Zgražali bi se, da Vam opišem vse to. Omenjam samo najbolj značilno: nedolžne šolske otročiče vpleta v ta prepis, hujska

jih proti učiteljici, naroča jim, naj povedo svojim starišem, kaj se dogaja! Ta učitelj — da zopet porabim njegove besede — torej zna, kaj je njegov stan?!

Ta učitelj pa deluje tudi, kjer le more, proti narodnim institucijam, proti narodnemu prizadevanju prav tako perfidno, kakor vsa »mačja« stranka. I tu ne bodem našteval dejstev, in omenjam samo, da je bil zaradi tega izključen iz zavoda eminentno narodno-gospodarskega pomena.

Iz zasebnih razmer tega učitelja, ki se baje zaveda, »kaj je njegov« stan«, omenjam tudi samo to, da mu ne dela časti ono tesno prijateljstvo s parom, ki na splošno, opravičeno ogorčenje živi v konkubinatu!

Naravno je, da prvi njegov »gospodar« ne more simpatizovati s takim človekom. Napako pa ima ta »gospodar«, da je o vseh dogodkih do skrajnosti — pasiven. In zato, ker ni nikdar nastopal, kakor bi bil moral, ima zdaj v zahvalo, da napada uzorni pisec-učitelj brez najmanjšega povoda njega, in zaradi njega tudi druge.

Oprostite g. urednik. Nisem navajen tako pisati. A potrebno je, da sem vsaj nekoliko omenjal, da-si bi bil mogel, mnogo, mnogo več.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 18. oktobra 1898.

K položaju. Vse kaže, da se tudi pod ministertvom Thunovim hoče vzdržati stari običaj, da je finančni minister zajedno tudi minister-govornik vsega knbineta. Najprej je finančni minister Kaizl v večerajšnji seji nagodbenega odseka precej odločno polemizoval proti raznim govornikom, ki so pobijali nagodbo. Trdil je, da kvotno vprašanje ni toliko važnosti kakor se misli sploh; potem je menil, da strah pred pariteto v bančnem vprašanju ni opravičena že zato, ker ta jednakost pravice v vodstvo banke že faktično obstoji od leta 1878. in da se je le završila sedaj. Vrh tega da imati obe državi že po statutu od leta 1878. pravico, zasnovati si svojo samostojno banko. Davek na razpečevanje sladkorja mora ostati nespremenjen, dočim bi se mogel davek na pivo in žganje skrčiti na najmanjšo mero. Dohodki pa se morajo povečšati, ako se hoče zadovoljiti raznim novim potrebščinam, zlasti za plače slug in za uredjenje vprašanja dijurnistov. In naj se ne pozabi nikar, da je državni zaklad zadnja leta mnogo izdal, ne da bi bil imel novih virov dohodkom. Ako se govori o podpiranju ogerske industrije, pa treba pomisliti, da je tudi naša industrija svobodna. Ako se je dosedaj malo storilo za razvoj industrije, je vzrok ta, ker imamo v Avstriji mnogo stare industrije. Po tej stvarni polemiki pa se je povzdignil finančni minister dr. Kaizl do zaključka, ki utegne biti velikanske politične važnosti za bodočnost v Avstriji. Vskliknil je namreč: »Ako bomo še kak mesec razpravljali o nagodbi, potem pridejo v nevarnost vse druge važne stvari, nego so konkretna določila nagodbe«.

Kaj je bilo to: ali le grožnja, ali pa najresneje posvarilo do parlamenta?! Minister je opozoril torej, da so že določene važne stvari, ako naš parlament ne reši pogodbe. Poročila z Dunaja trde, da je ta izjava ministrova napravila velikanski utis.

Sosebno je bila vznemirjena levica. Absolutizma se ta gospoda siser ne bojé toliko. Oni vedo, da bi todaj imela birokracija veliko moč v rokah in birokracija je na njih strani. Ali nekaj družega se boje gospoda: ali da pride do kakega državnega prevrata ali pa da se oktobra nov volilni red na mesto sedanjega nestvora nasilne, neliberalne volilne geometrije pok. Schmerlinga, ki ni mislil na drugo, nego kako zagotovi manjšini prebivalstva večino v deželnih in v državnem zastopu.

Po poročilih v mnogih listih je soditi, da je malec odjenjala napetost med vlado in Jugoslovani. Vlada da hoče vendar začeti s pripravami za slovensko vseučilišče.

Tudi »Slovenec« brzojavljajo z Dunaja, da so pogajanja zopet začela posredovanjem viteza Jaworskega. Stvar da je sedaj v dobrem tiru. Do jutri da se pričakuje odgovor na naše zahteve.

Vladi se je menda jelo muditi, ker je liberalno veleposestvo postalo jako agilno, a od te strani utegne priti najnevarnejši naskok na mini-

sterstvo. Ali ne bi bilo pametneje, da je grof Thun koj začetkoma lojalno storil oni korak proti desni, katerega bode moral slednjič vendar storiti, ako hoče rešiti sebe in nagodbo?

V Srbiji se menda vendar pripravlja preobrat, katerega vidni znak bode — odhod nesrečnega Milana. Toda kakor vsi taki nesrečneži, tako skuša tudi Milan zadnje sredstvo: njega desna roka, ministerski predsednik Gjorgjević je jel na najkrutejši način zatirati vse novinstvo, ki ima še toliko poguma, da govori — odkrito o sedanji dobi. Celó glasilo ruske vlade, pariškemu »Nord«, so zaprli pot v Srbijo, kar se je zgodilo tudi praškimi »Narodnim listom«. S tem dušenjem javnega menenja hoče Milan očevidno dobiti vsaj toliko časa, da izvrši svoje običajne — finančne operacije. Kdo bi hodil v tujino — brez denarja?!

Domače vesti.

† **Andrej Marušič.** V nedeljo je umrl v Gorici nagle smrti zaslužen slovenski mož, monsignor Andrej Josipovič Marušič, častni kanonik, nadškofjski konzistorijalni svetovalec, e. k. gimn. profesor v p., ud e. k. deželnega šolskega sveta, nadškofjski viši nadzornik ljudskih šol, odlikovanec s križem za cerkev in papeža, dobro znani slovenski pisatelj itd. Okolo 11. ure predpoludne je bil še vesel v čitalnici, kmalu na to pa — na nekem obisku — je izdahnil svojo dušo, zadet od kapi. — Pokojnik se je porodil dne 7. decembra 1828, bil je torej v 70. letu svoje dobe. Učiteljeval je celih 35 let. Pokojniku je zagotovljen blag spomin v narodu, zlasti pa med onimi, katere je pomagal vzgajati do značajnih, poštenih mož. Spas duši Tvoji, prezasluzni, uzorni domoljub!

Nadškof Missia — kardinal! Rimska »Tribuna« javlja: Med državnim tajnistvom in poslanikom Avstro-Ogerske se vrše pogajanja za imenovanje jednega avstrijskega kardinala. V to se izbere najbrže nadškof Jakob Missia v Gorici.

Staroslovensko pontifikalno mašo je minolo nedeljo prvokrat daroval v Vrbniku prevzvišeni škof dr. Mahnič.

Počestje. Akademsko društvo »Slovenija« na Dunaju je na izrednem občenem zboru dne 15. oktobra t. l. na odborov predlog soglasno imenovala preblagorodnega gospoda Ivana Hribarja, župana stolnega mesta Ljubljane, deželnega poslanca itd. svojim častnim členom radi zaslug za narod in društvo.

Akademsko teh. društvo »Triglav« v Gradeu imenovala je na svojem sobotnem, izvanrednem zborovanju, ljubljanskega župana, gospoda Ivana Hribarja, zaradi zaslug za slovenski narod v obče in za visokošolsko dijaštvo posebej soglasno svojim častnim členom.

Kje smo? Da: kje smo, v kakih odnošajih živimo?! Kar bi bilo drugod jednostavno nemogoče, to vidimo tu v nas pred seboj kakor britko resnico. Ali so si ljudje iztrgali iz sre sleherni čut praviceoljubja in humanitete? Ali je pojem o javni morali postal v nas res že stara bajka, v katero veruje k večjemu še kaka stara ženica? Ali je strankarska strast res že zatrla vsa blaga čutstva? Ali so izvestni »idejali« res že prešli v toliko veljavo v teh naših krajih, da se v njih imenu sme — vse?! Kje smo? Ali so izvestne tendencije res že dozorele tako daleč, da smejo nastopati kar javno, tudi brez figovega peresa?! Kam plovemo, za božjo voljo?! In kam moramo dospeti slednjič, ako se tudi take reči smejo dogajati nekažnjeno?

To je cela vrsta vprašanj, ki človeku kar vro iz duše.

Kaj se je zgodilo? V par besedah je povedano vse.

Te dni se je vršilo na tukajšnjem deželnem sodišču par razprav proti italijanskim delavcem v mestni plinarni radi žaljenja naše države in cesarske hiše. Jeden obtoženec je bil obsojen, jeden pa spoznan nekrivim radi nedostatnosti dokazov. Ali to je za naše vprašanje povsem postranska stvar. — O drugem smo hoteli govoriti. Na tej razpravi so bili zaslišani kakor zaprisežene priče tudi dva Slovenca in eden Italijan. In ker so ti trije izrekli v zmislu zatožbe — nota bene: pod prisego — vrgla jih je uprava plinarne vse tri na ulice in se je s tem kar javno identificirala z dotičnima obtožencema. Kje je

morala, vprašamo še enkrat? Taki dogodki pozivljajo nujno na razmišljanje. Kam naj pride naše pravosodje, ako so ljudje, ker so govorili na sodišču po svoji vesti, v nevarnosti, da zgube kruh?! Ali ni to grozna alternativa za takega siromaka: ako ne bodeš govoril po svoji vesti, rizkiráš, da te zaprejo radi krivega pričanja; ako pa bodeš govoril po vesti, se podaš v nevarnost, da zgubiš kruh!! In ne le oni sami, ampak tudi nedolžne družine!! Čujemo, da ima jeden kaznovanih na tak nečuvven način celó 5 ali 6 otrok!!

Ali kar dela ta slučaj tembolj kričečim, je to, da je »Indipendente« par dni že pritiskal na upravo mestne plinarne, naj odpusti dotičnike!! Hočete-li boljšega dokaza, da vse naše življenje ječi pod terorizmom znano irredentovske klike, one klike, ki ne more pretrpeti, da bi bil kdo kaznovan, ako je razžalil to državo in — cesarsko hišo. Ali nismo imeli prav, da hodijo izvestne tendence po ulicah že — brez figovega peresa. Altro che »politische Schwärmer« — a la »Grazer Tagespost«!

Uverjeni smo, da naši državni poslanci ne bodo molčali o tem nečuvvenem dogodku.

Znamenita slavnost. Kakor smo že sporočili, se je vršila na nedeljo v Ponikvi na Štajarskem slavnost odkritja spominske plošče znamenitemu zemljepisu in kartografu Kocenu. Slavnostni govor je imel gosp. Drag. Hribar iz Celja. Kakor je videti, vršila se je ta slavnost v štajersko lokalnem okvirju. Na Kocenu imamo zopet izgled, kako se je tuji svet često ponašal z našimi slovenskimi veleumi.

Razmere v mestni plinarni. Pišejo nam: Nekega dne se je bilo dogodilo, da je v mestni plinarni neki delavec, ki že celih 25 let opravlja ono uprav mučeniško službo, spregovoril slovensko besedico. Na nesrečo njegovo je to čul nadzornik. Posledica je bila, da je dobil revež 50 nvč. globe in z globo tudi grožnja: ako se to zgodi še enkrat, boste odpuščeni za 8 dnij, a ako ne bi pomoglo tudi to, Vas pa odslovimo za vedno.

In to da niso turške ali azijske razmere?! Kaj meniš »Mattino«?

In z ljudmi, ki so polni takega strupenega sovražtva do naše krvi, z ljudmi, ki ne puščajo veljati za nas najpriprostejših zakonov krščanskega usmiljenja in humanitete, z ljudmi, ki nam ne privoščajo ni toliko svobode, kolikor je uživajo sužnji v divjaški Afriki, s takimi ljudmi naj bi Slovan stopal v kake parlamentarne kombinacije?! Ako bi storili tako, bi ne pokazali le, da smo kratkovidneži in zaslepljenci, ki v svoji suženjski nravi poljubljamo šibo, ki nas tepe, ampak bi pokazali tudi, da se nam niti sanja ne, česa zahteva od poštenega in značajnega človeka — narodna čast!

V srea mladine že — tako smo rekli nedavno — vlivajo naši nasprotniki trup narodnega sovražtva, v srea nežne mladine posajajo že sovražtvo do naše narodnosti, nežnega otročiča že uče doma in na ulici, da psuje našega človeka ščavom. Uradna »Wiener Abendpost« je žigosala te dni izdajsko početje izvestnih nemških glasil in je rekla o tej priliki, da tako početje znači falzifikovanje zgodovine in zastupljanje vodnjakov. Ali si ne smemo dovoliti mi male varijacije in reči po vsej pravici, da se po javni vzgoji, ki je postala zistemom tu v Trstu, falzifikujejo odnošaji in zastupljajo človeška srea — da se ta zločin na medsebojnem miru, na človekoljubju in na javni morali povzdiguje v veliko »narodno« čednost?! O da, ta javna vzgoja v Trstu, ta je strašna, ta je zločin. Evo vam zopet jeden izgled!!

Včeraj je prišel v naše uredništvo priprost slovenski mož, kateremu se je videlo takoj, da je iz najrevnejih slojev. Imenoval se je: Jurij Pleteršek, bivajoči v Rojanu.

Pripovedoval nam je: »Jaz pošiljam tri otroke v šolo v Rojanu in sicer v slovenske oddelke. Ker pa moji otroci govore le slovenski, ni ga dneva, da bi otroci iz italijanskih oddelkov ne napadali mojih otrok na najsurovejši način — psovkami in tudi roko. Tako so napadli te dni dva moja dečka. Veči jim je ušel, manjšega pa so pretepali brez usmiljenja in jeden zdvijaneec je mojega dečka zadel z marelo tikom pod oko tako močno, da mu je prebil kožo. Le za las više in zgubljeno bi bilo oko. Kaj bi bil počel jaz siromak slepim otrokom? In da bodo učitelji vedeli, kdo je bil dotični neusmiljeni učence, ga tudi imenujem tu: zove se

Carlo Gladich in biva na Greti. Ako ne prenehajo ti napadi, pa vzamem otroke iz šole. Raje naj rasejo brez šolskega pouka, nego da bi bili pretepani vsaki dan.

To je sad javne vzgoje v Trstu, one vzgoje, ki meče cele družine na ulice zato, ker je njihov glavni pred sodiščem, položivši prisego, govoril po svoji vesti!! Kakoršna javna vzgoja, taka javna morala in narobe tudi.

Še o odgovoru grofa Thuna o izgredih v Trstu. Kakor smo omenili, da je trdil »Piccolo«, da je bil grof Thun slabo poučen, kajti oni večer da je bila predstava jedino-le v cirkusu v Politeama Rossetti. Ne da bi hoteli zopet in zopet označevati znano drzno čelo, prepuščamo vsem onim, ki so bili onega večera v Trstu, naj si odgovore sami, da-li niso gospoda rajali, koncertovali in ploskali tudi v javnem vrtu in — v restavraciji »Giardinetto«, kateri poslednji slučaj je sosebno interesanten z ozirom na splošno domnevanje, da ima neka službena oseba poseben — in pravijo, da dvojen — interes na tem podjetju. Kdor pozna naše tržaške razmere, ta nas ume.

Toda pustimo to! Koncerti in plesi onega večera, ko se je zgražal ves, zares civilizovani svet na groznem činu v Genevi, so in ostanejo notorična resnica. »Piccolo« more potajiti morda solnce doli z neba, ali te sramote svojih pristašev ne more potajiti. Toda iz večeršnjega poluslužbenega »Mattina« smo izvedeli še nekaj, kar krasno ilustruje ono »potrtost« ki je baje zavlada na sploh v v Trstu in o kateri je hinavski brbljal »Piccolo«, ko se je zvijsal pod težo obtožbe v odgovoru gosp. ministerskega predsednika. Izvedeli smo namreč, da so laška gospoda tudi med tednom hoteli nadaljevati svojimi zabavami in da so še le dobrohotni nasveti lokalne oblasti odvrnili dotične, požrešne podjetnike od te nakane, ki bi bila — tako pravi »Mattino« doslovno — pretresla patrijotiški čut mesta. Le tako da so oblasti odtegnile povod nadaljenemu motenju miru!

Torej nismo prav sodili, ko smo rekli, da so le potrte šipe provzročile »potrtost« »Piccoloveev« ampak po »Mattinu« so tudi oblasti delale za isti cilj — za prisiljeni »lutto« izvestne gospode.

Odkrito je torej vse hinavstvo.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je nabral g. Kolb v gostilni pri Marcu 2 kroni 72 stot. K tej svoti je dodal g. Pirjevec 1 krono. Prej izkazanih 239 kron 16 stotink, skupaj 242 kron 88 stotink.

Mesečni semenj v Herpeljah se bode obdrževal namesto 2. 3. novembra iz vzroka, ker je dne 2. novembra star semenj v Sežani.

Električna luč v Trstu. Včeraj popoldne so se vršili poskusi in so bile po nekaterih ulicah za nekoliko časa prižgane električne svetiljke. Nočoj se obnove poskusi.

Tržaški želodec. Od prvega januarja do 31. julija se je dovelo v Trst in je bilo zaklanih: 13.606 volov, 87 bikov, 2579 krav, 639 konj, 16.956 telet, 6404 kostrunov, 25.910 jančkov,

3385 prašičev. Skupaj 69.566 glav; 2854 več nego v istem času leta 1897.

Koledar.

Danes v torek 18. oktobra: Luka, ev.; Asklepijad.
Jutri v sredo 19. oktobra: Peter Alk., sp., Etbil, op.
Solnčni: Lunni:
Izhod ob 6. uri 33 min. Izhod ob 10. uri 35 min.
Zahod „ 4. „ 57. „ Zahod „ 6. „ 2 „
Ta je 43. teden. Danes je 290. dan tega leta, imamo orej še 75 dni.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 18. (Zbornica poslancev). Predno je zbornica poslancev prešla na dnevni red, se je obrnil poslanec dr. Cambon proti opazki ministerskega predsednika v njega odgovoru na dotično interpelacijo, češ, da so v Trstu imeli veselice, ko je vsa Avstrija žalovala radi dogodka v Genevi. Govornik je označil to trditev kakor **neresnično**. Globoko žalost Trsta da so dokazali dnevi, ki so v nasprotju z besedami ministerskega predsednika. (Pohvala med Italijani).

Pravosodni minister je odgovoril na interpelacijo dr. Luegerja radi kršenja imunitete poslanca Schoiswolla, in na interpelacijo poslanca Lecherja o dogodkih v tovarni za orožje v Steyru.

Interpelant je hotel sosebno vedeti, zakaj se je ustavila preiskava. O premeščanju nekega sodnega adjunkta na Moravskem je izvajal pravosodni minister, da se je zgodilo to zato, ker dotičnik ni izvajal jezikovnih naredb in ker treba zabraniti, da se pravosodje ne postavi v službo jednostranskim političkim in strankarskim interesom. Na interpelacijo radi naredbe sodnim uradnikom, je rekel pravosodni minister, da se je ta naredba izdala, ker se je pokazalo, da so se posamični členi sodniškega stanu udeleževali političkih agitacij in strankarskih bojev na način, ki škoduje ugledu stanu. Naredba ne zadeva vsega stanu, nego samo one, ki so to naredbo izžvali. Sodni uradnik se mora izogibati vsemu, kar bi moglo manjšati zaupanje v njegove uradne čine in spoštovanje do njegovega stanu. Ljudstvo ima pravico zahtevati sodnika, čegar nepristranost je gotova. Minister je povdarjal, da je njegova naredba vzbudila zadovoljnost ne le med ljudstvom, ampak tudi med veliko večino sodnih uradnikov samih.

Poslanec Pergelt je predlagal, naj se otvori razprava o zadnjih dveh govorih ministrov. Ta predlog je bil odklonjen s 155 proti 127 glasom. Zbornica je potem nadaljevala razpravo o proračunskem provizoriju.

Poslanec dr. Stransky je začel govoriti.

Dunaj 18. Poslanec Stransky je izredno ostro govoril proti levici in rekel med drugim: »Vi na levici ste prelomili prisego iz Heba. Obstrukcija je mrtva sedaj«. Ker so vsklikali na levici, da jih govornik izziva, je vskliknil Stransky: »Jaz vas ne izzivam. Prepričan pa sem, da se ne povrnete k obstrukciji, tudi ko bi vas mi izzivali do skrajnosti. Kdor je kedaj gazil po mlakuži obstrukcije, ta se čuva, da ne bi zagazil zopet v njo!«

Carigrad 18. Tefrik-paša je prijavil dragomanom vseh štirih vlastij, da je turška vlada vsprejela pogoje ultimata. Ministerski svet določi jutri ali pojutrašnjem odgovor turške vlade poslanikom. Vladni krogi menijo, da se s prihodnjo sredo pričnejo odpravljati turški vojaki s Krete.

Rim 18. Tu se govori, da je cesar Fran Josip I. ponudil svoje posredovanje, da se poravna spor med nemškim cesarjem in papežem. V Vatikanu pa odločno oporekajo tej vesti.

Petrograd 18. V Kronstatu so slavili stoletnico katoliške cerkve v navzočnosti škofa, katoliške duhovščine, zastopnikov vlade, mestnega zastopa in duhovščine drugih vereizpovedanj. Viši pravoslavni dukovnik, ki se ni mogel udeležiti slavnosti, je v nekem listu priobčil pismo, v katerem izraža svoja iskrena voščila z željo, da bi se katoliška cerkev razvijala mirno v slavo božjo.

PRSNi PRAH (prah za izvoščeke)

(ne kašljaj).
najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zasližanju, nahodu in drugim katarialnim afekcijam.
Škatljica z navodilom po 30 mvč. Dobiva se jedino v
lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“
občinska palača, Trst.
Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni. **Ordinuje ulica Carintia 8, od 9.—11. in od 2.—4.**

100 do 300 glđ.

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudce pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v, Budimpešti, VIII Deutschgasse 8.**

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blaga, po cenah, da se ni bati konkurence.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Gradišče hšt. 1

Soglasni sklep načelstva z dne 13. t. m.

➡ Odslej se menice eskomptujejo po 5.° ➡

ne da bi se zahteval kak upraven prispevek, torej popolnoma brez stroškov.

Blagajna je odprta vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. popoldne. — Do 10. ure dopoldne vložene menice se istii dan ob 12. uri izplačavajo, odnosno vračajo.

Pozneje vložene menice izplačavajo se odnosno vračajo drugi dan ob 10. uri dopoldne.

V nujnih slučajih se dopuščajo izjeme.